

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Тиждень 12, урок 56

Обладнання і матеріали:

- навчальний посібник “Українська мова та читання” ч. 3 (авторка Г. Остапенко), с. 14-15;
- фізична карта півкуль, глобус;
- презентація “[Земля з космосу](#)”;
- роздруківки “[Цікавинки про Землю](#)”, “[Розчаклуй предмети](#)”, “[Лист навпаки](#)”.

Слова на дошці: інфографіка.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Словникова робота

Доберіть якомога більше слів, щоб описати Землю. Скільки складів у слові “Земля”? Скільки букв? А скільки звуків?

2. Каліграфічна хвилинка

Прочитайте вірші і розкажіть, чим особлива наша планета.

Блакитні простори, зелені ліси —
Ніде не знайдеш ти такої краси.
У космосі є ще багато планет,
Немає лишень життя там прикмет.
Ти наша домівка, планета Земля,
Ти гарна і зблизька, красива здаля.
Дивуються інші планети всі щиро:
“Яка ж ти, сестричко, блакитно-вродлива!”.
Діана Безносенко

Напишіть 2-3 речення про красуню-Землю.

3. Бесіда “Що ми знаємо про Землю?”

— Вгадайте-но, про яку планету сьогодні піде мова. Ось що про неї відомо: вона третя від Сонця, найбільша серед планет земної групи, п’ята за розміром у Сонячній системі.

Вгадали? Так, сьогодні ми говоритимемо про нашу планету Земля.

Уперше люди побачили, який вигляд має Земля з космосу у 1946 році (див. презентацію “[Земля з космосу](#)”). Перші чорно-білі знімки нашої планети були зроблені з безпілотної ракети “Фау-2”. А зараз ми можемо бачити світлини Землі завдяки космічним телескопам, найвідоміший і найбільший з них — Габбл, який вже понад 20 років літає в космосі.

Запитання до дітей

- Роздивіться світлини Землі з космосу. Що вас вразило?

- На якій ви побачили Україну? Що допомогло вам упізнати її?

РОБОТА З ІНФОГРАФІКОЮ

1. Бесіда “Що таке інфографіка”

Запитання до дітей

- Подивіться, як незвично виглядає цей текст. Чим він відрізняється від інших текстів у посібника?
- Чим текст вас зацікавив?

Справді, цей текст можна не лише читати, а й роздивлятися. Такі тексти називають **інфографікою**. Педагог записує це слово на дошці, звертає увагу дітей на те, як правильно його писати. Інфографіка допомагає швидко й чітко подати інформацію, завдяки чому людині легше “вловити” головне. Нині інфографіку можна побачити в газетах, журналах, на плакатах, на різноманітних сайтах тощо.

Для створення таких публікацій необхідна співпраця письменника, журналіста і дизайнера, художника, адже тут поєднуються дві форми подання інформації — текстова й графічна. І ми отримуємо якісно новий продукт.

2. Читаємо і роздивляємося текст “Наш дім — планета Земля” (завдання 1, с. 14 посібника) самостійно — мовчки або пошепки.

Запитання до дітей

- Що нового ви дізнались?
- Які запитання у вас виникли після розгляду й читання?
- Що ще ви знаєте про планету Земля? З яких джерел ви про це дізналися?
- Які джерела для розширення знань про Всесвіт ви використовуєте?

Запропонуйте дітям розповісти про свої враження від ознайомлення з незвичайним текстом.

- Чим інфографіка відрізняється від звичайної статті з картинками та світлинами?
- Складніше чи легше сприймати потрібну інформацію?
- Чи не розпорошує увагу велика кількість картинок?
- Чи будь-які тексти можна подати в такий спосіб? Чому?

2. Виконання вправ 2, 4 (див. с. 15 посібника) — робота в групах.

Педагог дає кожній групі невеличкий текст із пізнавальною інформацією з теми “Наш дім — планета Земля” (див. роздруківку “[Цікавинки про Землю](#)”). Діти оформлюють прочитане у вигляді інфографіки, за необхідності використовують мапу та глобус. Потім кожна група презентує свою роботу.

Запитання до дітей

- Чи легко було перетворити текстову інформацію на малюнок?

- Вам вдалося передати все на малюнку? Можливо, ви вважаєте, що якусь інформацію краще прочитати й усвідомити?
- Як вам працювалось у команді?
- Як ви покращили б роботу наступного разу?

3. Космічна фізкультхвилинка

Вправа “Сонце”. Оберіть Сонцем когось із учнів. Він стає в центрі ігрового кола, тримає двома руками жовту хустку та обертається навколо себе. Решта учасників бігають навколо Сонця, намагаючись не торкнутися його.

Вправа “Метеоритний дощ”. Діти стають навколо великого гімнастичного м’яча (футбола), пробують одночасно кидати в нього маленькі м’ячики. Переможе той, хто влучить найбільшу кількість разів.

РОБОТА ЗА МОВНОЮ ТЕМОЮ

1. Виконання вправи 3 (див. с. 15 посібника).
2. Читання правила на с. 15 посібника. З’ясуємо, чи є в дітей запитання, чи хоче хтось уточнити інформацію.
3. Виконання вправи 5 (див. с. 15 посібника).

Запитання до дітей

- За якою ознакою ви склали пари?
- Можете навести приклади слів, протилежних за значенням?
- Чи до всіх слів можна дібрати протилежне значення?

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Вправа “Розчаклуй предмети”

Педагог роздає дітям картки з прикметниками (див. роздруківку “[Розчаклуй предмети](#)”). Діти виписують прикметники, поєднуючи в пари протилежні ознаки, а біля них малюють зображення речей, які вони описують.

Наприклад, крива — рівна — спина.

2. Вправа “Лист навпаки” (див. роздруківку “[Лист навпаки](#)”).

Діти читають лист, потім замінюють виділені слова на антоніми та записують змінений лист у зошит.

- Як змінився лист?

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання з робочого зошита “[Тренажер з правопису](#)” (частина 1, с. 39–40).

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа “Соняшник”, м. Київ